

ΜΕΓΑΛΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΣΤΟΝ ΚΑΙΡΟ ΤΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ...

Ο Ναύαρχος Δέ—Τινάν Βιλλομέζ στην Ελλάδα. — Ο Βασιλεύς Όθων επί κεφαλής άνταρτών ! — Ο «Αιών» του Φιλήμονος και η «Ελπίς» του Λεβίδου υπό διαγμόν. — Ο Βασιλεύς κλαίει πίσω από τὰ τζάμια. — «Ήσυχα, παιδιά μου, πρόνιμα !...» — Τό δραματικό επεισόδιο του ύπουργού Βάρβογλη με τόν ναύαρχο Τινάν. — Η συγκίνησις του Όθωνος — Μία άληθοφανής φράσις.

Η Ελλάδα οφείλει πολλά στους ξένους, έχει όμως ποτισθή και πολλές λίχρες εξ αιτίας των. Η σελίδα της Κατοχής του 1854 είναι μία από τις πεύο μαύρες στην ιστορία μας, με τὰ δραματικά της επεισόδια που έδωσαν θέματα σε θεατρικούς συγγραφείς και μυθιστοριογράφους. Την εποχή εκείνη ο Όθων έστρεψε τ' όνειρο ν' απολευθερώση τη Θεσσαλία και ήταν έτοιμος να έκστρατεύση επί κεφαλής άνταρτών, αφήνοντας την Έλληνική Κυβέρνηση άνευθύνη. Άλλ' οί Γάλλοι που είχαν φιλοτουρκική πολιτική, έπροφύτασαν κ' έκαμαν κατοχή. Γαλλικός στρατός, αποτελούμενος από 3.500 άνδρας υπό τόν ναύαρχον Δέ-Τινάν Βιλλομέζ έπροσπάθησε να έξουτεύλση τόν Βασιλέα με την αυθάδειά του και τούς στρατιωτικούς περιλάτους που έκανε κάθε μέρα από τόν Πειραιά στάς Αθήνας. Ένόμιζε ότι έτσι θα έκουρεύαζε τόν γόητρο του Όθωνος μπροστά στά μάτια του λαού του. Σιγά—σιγά η αυθάδειά του έφτασε σε τόσο βαθμό, ώστε να διατάξη να παραβιάνη ο στρατός του κάτω από τὰ παράθυρα τών Ανακτόρων με θόρυβο και κλαγγή τών όπλων, ενώ οι στρατιώτες εκτόπιζαν τὰ παράθυρα και χαμογελούσαν έμπαικτικώς. Πίσω από τὰ τζάμια, ο Όθων και η Αμαλία έδάξουν, και οί Αθηναίοι σκορπισμένοι στις γωνίες της πλατείας και τόν δρόμον έδάγγαζαν τὰ χείλη τους με λύσσα έναντιόν τών ύβριστών. Και όταν οι ξένοι περνούσαν πεύο και έχανόντο, οί Αθηναίοι συγκεντρωνόμιοι στάς Ανάκτορα, ξεσπούσαν σε μία κραυγή : «Ζήτω ο Βασιλεύς !» Τότε ο Όθων συγγεινήμενος, σφουγγίζοντας με την άκρη της φουρτανέλλας τὰ μάτια του, άνοιγε τó τζάμι κ' έλεγε στους πιστούς υπηκόους του.

— Ήσυχα, παιδιά, φρόνιμα !... Κι' αυτό θα περάση...

Άλλ' ως πού να περάση, πόσα δέν έγειναν !

Σάν να μήν έφθαναν η προκλητικές παρελάσεις, οί Γάλλοι άρχισαν να έπευβαίνουν και στά έσωτερικά του τόπου. Με έξαιρετική χυδαιότητα έφέροντο στους Ραπαίο υς, δηλαδή στους όπαδούς του Ρωσοφιλου κόμματος. Μία μέρα, ένα Γαλλικό άπόσπασμα άνεβαίνει στάς Αθήνας, διευθύνεται στά τυπογραφεία του «Αίωνα», σπάζει τὰ πάντα με ναυτικούς πελέκες και συλλαμβάνει τó διευθυντή της εφημερίδας Ιωάννην Φιλήμονα, τόν διαπρεπή ιστορικόν και δημοσιογράφον, ο οποίος με φλογερά άρθρα διερωτινε την άγανάκτηση της Έθνικής ψυχής. Ύστερ' από λίγες μέρες Γάλλοι άξιωματικοί έκαναν τὰ ίδια στά τυπογραφεία της «Ελπίδος» και συνέλαβαν τόν διευθυντή της Κωνσταντίνου Λεβίδου, τόν όποιον επίσης έφεραν σ' ένα πλοίο και τόν έφυλάκισαν στό άμπάρ.

Η Κυβέρνησις του Μαυροκορδάτου με πολλόν κόπο κατώρθωσε να συγχωρή τó άγανακτισμένο πλήθος και να τηρή την τάξη. Τό άκόλουθο δραματικό γεγονός είναι χαρακτηριστικό της έξλιψεως τών πνευμάτων :

Ό τότε Ύπουργός της Δικαιοσύνης Παναγιώτης Βάρβογλης, για λόγους ύπηρεσίας έπροκάλεσε την άμειρία μετάθεσι τών εισαγγελών Πρωτοδικών Πατρών και Ναυπλίου και την μετάθεσι του ειρηνοδίκου Πειραιώς. Δυστυχώς και κατά την κρίση εκείνη εποχή δέν έλειψαν από την Ελλάδα οί προδότες. Κατήγγειλαν λοιπόν στό Ναύαρχο Δέ—Τινάν ότι ο Ύπουργός Βάρβογλης είναι φανατικός Ρωσοόφρων.

Ο Ναύαρχος εξαγριώνεται, παίρνει μία ίλη δραγόνων ένόπλων και με τὰ σπαθιά στά χέρια, και άνεβαίνει στάς Αθήνας. Διευθύνεται με τόν ύπασπιστή του στό Ύπουργείο της Δικαιοσύνης, έν μεγάλη στολή, παρουσιάζεται στόν Ύπουργό, και με άκράτητη όργη στέκεται μπροστά του όρθιος και του λέει με ύφος σατραπόου προς ύπόδουλον :

— Γιατί τó κάνετε αυτό να μεταθέσετε τόν Εισαγγελέα Πατρών και τόν Ειρηνοδίκη Πειραιώς, αφού έξερετε ότι η Κατοχή ήταν εύχαριστήμένη απ' αυτούς ; Π ο έ π ρ ε ι κ α ι ά π α ι τ ω ν ν' ανακλέσετε άμέσως τας μεταθέσεις αυτές !...

Ο Ύπουργός Βάρβογλης, άνθρωπος του καθήκοντος και πατριώτης, άπαντά έτσι :

— Έγινε ό,τι έπρεπε να γίνει. Διότι έγινε ότι άήτησε η ύπηρεσία. Λυπούμαι δε διότι η Ύπηρεσία εινε έναντία στην άπαιτήσι σας και έπομένως δέν μπορώ να πραγματοποιήσω αυτήν !...

Κάτω, στό δρόμο, άκουγότανε ο κρότος τών ποδιών τών άλογων και τὰ έπιδεικτικά προστάγματα του άξιωματικού τών δραγόνων.

Ο Ναύαρχος Δέ — Τινάν λέει : — Πρέπει να με άκούσης ! Είμαι ο άρχηγός του στρατού της Κατοχής !...

Και ο Βάρβογλης με άξιοπρέπεια ά-

παντά :

— Κ' έγώ είμαι Ύπουργός της Ελλάδος και του Βασιλέως Όθωνος. Πρέπει λοιπόν να τηρήσω τὰ δικαιώματα και την άξιοπρέπειάν των, και οφείλω να έκτελώ τας άπαιτήσεις της Ύπηρεσίας.

Τότε ο ναύαρχος Δέ—Τινάν όργισμένος περισσότερο, ειπε έκεινο τó άρχαίο ορητό : «Δέν υπάρχει πλέον άνδύπατος εις την Ελλάδα !». Άλλά και ο Ύπουργός με έτοιμότητα άπήντησε :

— Αυτό είναι άλήθεια, γιατί η Ελλάδα έχει βασιλέα τόν Όθωνα, τόν όποιον ο Ναύαρχος οφείλει να σεβείται και να μη ζητή να καταπατήη τὰ δικαιώματά του.

Κόζνηκος από τó θυμό του ο Ναύαρχος φωνάζει.

— Αν δέν κάνης ό,τι σου λέγω, θα παυθής !

Με χαμόγελο ο Βάρβογλης άπαντά :

— Μικρό τó κακό, κύριε Ναύαρχε, μάθετε όμως ότι ποτέ δέν έζησησα τη θέσι του Ύπουργού, αλλά μου την προσέφεραν. Έπομένως πράξατε ότι θέλετε, γιατί έγώ δέν σκοπεύω για κανένα λόγο ν' άπομακρυνθώ από τó καθήκον μου και τó χρέος μου προς την Πατρίδα και τόν Όθρόνον !...

Τότε ο ναύαρχος Δέ Τινάν, έξω φρονών από τó θυμό του, χτυπή τη γροθιά στό τραπέζι του Ύπουργού και του λέει :

— Μιλάς έτσι γιατί ξέρεις ότι αύριο η μεθαύριο άναχωρώ για την Κορκαία. Μάθε όμως ότι άν ως αύριο δέν παυθής, άλλος θάρθη στη θέσι μου και θα πάρη την έκδίχσι.

Τότε ο Βάρβογλης, χάνοντας την ύπομονή του, χτυπά και αυτός τη γροθιά στό τραπέζι και λέει.

— Έ, λοιπόν, κύριε, φτάνει ! Κάντε ό,τι μπορέσετε ! Δέ μπορέτε όμως να κάνετε άλλο παρά να ζητήσετε την παραιτήσι μου. Βεβαίωθητε όμως ότι μου προσεφέρθη η θέσι του Ύπουργού και ότι θα παραιτηθώ πριν προφθάσετε να ζητήσετε την παραιτήσι μου !...

Ο ναύαρχος Δέ — Τινάν δε μπορούσε να κρατηθή πεύο. Έγύρισε άποτόμως και έφυγε από τó ύπουργείον της Δικαιοσύνης.

Ο Βάρβογλης έπήρε μία κόλλα χαρτί, έγραψε την παραιτήσι του και την ύπέβαλε άμέσως στόν πρωθυπουργό Μαυροκορδάτο, πριν ο Ναύαρχος προφθάση να την άπαιτήση από τόν πρεσβευτή της Γαλλίας.

Ο Μαυροκορδάτος δέν ήθελε να κάνη δεχτή την παραιτήσι του θαρραλέου ύπουργού, άλλ' επειδή ο Βάρβογλης έθεωρούσε τόν έαυτό του προσβεβλημένο και έπέμενε ζητώντας ίκανοποίησι, ο Μαυροκορδάτος έπήρε στόν πρεσβευτή της Αγγλίας Ουάις και της Γαλλίας Ρουάν για να παραστήση «τὰ διατροξάντα μεταξύ ναύαρχου και άρχηγού του στρατού της Κατοχής και του Ύπουργού της Δικαιοσύνης Π. Βάρβογλη, ένεκα τών όποίων ο Βάρβογλης ύπέβαλε την από της θέσεως του Ύπουργού παραιτήσι, εις την όποιαν έπιμένει, άν δέν λάβη την όφειλομένην ίκανοποίησιν.

Οί πρέσβεις, αφού έληροφορήθησαν από μόν τόν Ναύαρχον τί άπαιτήσεις ειχε, από δε τόν Μαυροκορδάτον ότι ο Βάρβογλης παρητήθη από τη θέσι του, έσεσκέφθησαν τόν Ύπουργό και έήτησαν να μάθουν από τόν ίδιο πώς συνέβη τó επεισόδιο. Ο Βάρβογλης άπήντησε με άξιοπρέπεια ότι η μεταθέσεις τών Έλλήνων δικαστικών λειτουργών έγιναν «χάριν της ύπηρεσίας και μόνης» και ότι «ο ναύαρχος Δέ—Τινάν ειχε έσφαλμένως πληροφορίας ότι αι μεταθέσεις αύται άπετέλουν πράξεις έχθρικής προς την Κατοχή». Έπειτα διηγήθη στους πρέσβεις τó επεισόδιο που συνέβη μέσα στό Ύπουργείο γραφείο κλπ. Οί πρέσβεις τόν παρεκάλεσαν να μην έπιμείνη στην παραιτήσι του και άνελαβαν να πείσουν τόν Ναύαρχο ότι άδικως ύπαπετεύθη τόν Ύπουργό της Δικαιοσύνης και ότι, έν πάση περιπτώσει, η συμπεριφορά του δέν ητο η άρμόζουσα.

Ο Βασιλεύς Όθων έμαθε τὰ γενόμενα έκάλεσε τόν Ύπουργό στό Παλάτι, του έσφιξε δυνατά τó χέρι και συγγιήμενος του ειπε : — Κύριε Βάρβογλη, σ' εύχαριστώ και σε συγχάρω, διότι ύπερασπίστης την τιμή του Έθνους !

Ύστερ' από λίγες μέρες ο Δέ — Τινάν άνεχώρησε για την Κορκαία, και άντ' αυτού ήρθε ο ναύαρχος Ζακινώ. Άλλά και αυτός, μιλήμενος από τόν Δέ—Τινάν έπέμενε ν' άνακληθούη η μεταθέσεις τών δικαστικών κ' έστειλε σχετικό έγγραφο στά Βάρβογλη. «Ένεκα της έπιμονής του Έλληνος Ύπουργού διμειφθή έκτενης άλληλογραφία—λέγει ο ιστορικός— μεταξύ αυτού και του άρχηγού της κατοχής ναύαρχου Ζακινώ, της όποιας άποτελεσμα ύπήρξε η νίκη του Ύπουργού.

